

fynderlig stærkt frem for Offentligheden. Jeg tror heller ikke, at det kan siges, at den Virksomhed, som Adjunkt Feddersen har udfoldet til Fiskerisagens Fremme, i alle Punkter endnu er traadt frem for Offentligheden. Saavidt jeg veed, er der netop en Øren af denne Virksomhed, om hvilket dette ikke endnu kan siges. Men paa den anden Side har Adjunkt Feddersen dog offentliggjort saa Meget, at man i en ikke ringe Grad har kunnet følge hans Virksomhed og følge den Interesse, hvormed han har omfattet Sagen, og iagttage de Bestræbelser, som han hidtil har udviklet. Det er jo bekjendt, at Adjunkt Feddersen meget jævnlig lader Offentligheden høre fra sig til Fiskerisagens Fremme. Jeg skulde derfor altsaa tillade mig at anbefale, at den Rost, som findes paa indeværende Finantslov til Understøttelse for denne Mand, atter optages og faar sin Plads paa Finantsloven for det kommende Finantsaar. Jeg vender mig dernæst til det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), som igaar fremkom med nogle Bemærkninger, der vedkomme Retsinstitutionerne og dermed i Forbindelse staaende Spørgsmaal. Det ærede Medlem talte om, at han fandt, at det var noget strengt, at den Uformuende skal have saa ondt ved at komme til sin Ret, som han har, fordi han ikke evner at offre Beforsning derpaa. Der ligger i disse Udtryk en Lante, som oftere er kommen frem paa den Maade, og som i Almindelighed gaar ud paa, at der skulde findes en eller anden Form, hvorunder man kunde lette de Uformuende Afgang til Retspleie. Jeg har set flere Forslag i den Retning, som vare mere eller mindre alvorlig fremsatte, og jeg er af den Mening, at det Hele er et Emne, som har sin store Betydning og kan give Anledning til alvorlige Overveielser; thi det vilde jo være et stort Gode, om den fattige Mand kunde faae en noget lettere Afgang til at gjøre sin Ret gjældende ved Domstolene, end han hidtil har havt, ligesom vi Alle maa ønske, at den Fattige og den Bemidlede i det Hele taget i Henseende til Afgang til Domstolene blive stillede saa lige, som det paa nogen Maade er muligt. Jeg har blandt Andet set, at man til dette Diemeds Opnaaelse har tænkt paa, at der mulig kunde lønnes forskjellige Sagførere, for at staa de Fattige bi med deres Raad og Virksomhed, uden at modtage Betaling af dem. Hvorvidt noget Saadant med Nytte vilde kunde lade sig forsøge, skal jeg ikke udtale mig hverken for eller imod. Dertil har jeg ikke undersøgt denne Sag saa nøie, at jeg derom vil udtale nogen Mening. Jeg skal kun nævne, at der ogsaa er en anden Maade, som kan bruges i Forening dermed, eller uden at man har særlige Sagførere til at bistaa de Fattige. Det er en Maade, som berører den fiskale Interesse. Forholdene ere nemlig nu saaledes hos os, at Retsbegyrerne maa betales strax af Retsvinden. Citanten, Sag-

søgeren, maa betale de fleste Retsgebyrer. Det er ham, der maa betale Infamitionsgebyrer, Optagelsesgebyrer og de øvrige Retsgebyrer under Sagens Gang; de falde altid paa den, der forlanger Et eller Andet foretaget, og han maa betale strax. Jeg tør ikke udtale mig aldeles bestemt i dette Dilemma; thi jeg har ikke havt Leilighed til at sætte mig saa nøie ind i dette Forhold; men det forekommer mig dog, at jeg har set, at Ordningen andetsteds er truffen, idetmindste tilbels paa den Maade, at Retsgebyrerne krediteres, og at det da paalægges den at udrede dem, der taber Sagen. Følgen deraf kan være for Staten, at den undertiden ikke faar Retsgebyrerne; men det spiller maaske neppe saa stor en Rolle i fiskal Henseende, at det kan komme i Betragtning. Det er et Spørgsmaal, som jeg ikke her skal komme ind paa; men jeg har imidlertid set, navnlig i Lybftland, at man tilbels, om ikke i den fulde Udstrækning, er kommen ind paa den Maade, at man ikke strax afkræver Retsgebyrerne, men først bagefter, og at de da betales af den, hvem dette ved Dom paalægges, og som i Reglen er den, der taber Sagen. At der under denne Ordning hører endel Nuancer, forstaar sig af sig selv, men derpaa skal jeg ikke komme nærmere ind. Jeg har kun villet nævne Principet i Almindelighed. — Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) rettede et temmelig stærkt Angreb paa Sagførerne. Jeg troer, at det ærede Medlem ved rolig Overveielse selv vil finde, at der var meget uretfærdigt og meget ubilligt i dette Angreb. Jeg troer i det Hele taget at have lagt Mærke til — jeg veed ikke, om det ærede Medlem er tilstede — at han, naar han kommer ind paa juridiske Materier, undertiden er tilbøjelig til at bevæge sig ud i Extremterne; men paa den anden Side har naturligtvis det ærede Medlem Ret i, at hvad der er fulgt paa den Ordning, som hos os er indført ved Loven af 26de Mai 1868, er af en saadan Bestaafenhed, at det indeholder en stærk Opfordring til at overveie, om man ikke kunde komme bort fra den. Det ærede Medlem udtalte blandt Andet, at det ikke var til at forudsæ, da man gav Loven af 26de Mai 1868, at der vilde komme saa mange Sagførere. Ja, derom kan man disputere. Jeg for mit Vedkommende paastaar, at det var let at forudsæ, og jeg har faameget mere Ret til at sige dette, som jeg dengang offentlig i et udgivet Skrift advarede derimod og forsøgte i Korthed at fremskille nogle af de vigtigste Resultater, som man netop paa dette Omraade havde indvundet i Udlandet. Naar man var fortrølig med de Forhold, var det ikke vanskeligt at sige, hvorledes det vilde gaa her, nemlig at Sagførerstanden vilde blive oversfyldt, og at efterhaanden alle de Ulemper vilde indtræde, som andre Steder havde viist sig med uafviselig Nødvendighed at fremkomme, naar Sagførerstan-